

Wychowanie do życia w rodzinie dla uczniów klasy 4 szkoły podstawowej

Teresa Król

Wydawnictwo Rubikon 2017

Wychowanie do życia w rodzinie – przedmiot dla uczniów polskiej szkoły podstawowej, którego celem jest przygotowanie młodzieży do życia w rodzinie. Ma status przedmiotu nadobowiązkowego i obejmuje uczniów od klasy czwartej szkoły podstawowej.

Program obejmuje 14 lekcji: 9 tematów realizowanych jest z udziałem całej klasy i 5 z podziałem na grupy (dziewczynki / chłopcy).

Na mocy dokonanej w 2009 nowelizacji rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 12 sierpnia 1999 r. w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji, zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego (Dz.U. z 2014 r. poz. 395) **na zajęcia wychowania do życia w rodzinie nie będą uczęszczać tylko ci uczniowie niepełnoletni, których rodzice zgłoszą dyrektorowi szkoły sprzeciw w formie pisemnej co do udziału dzieci w zajęciach** oraz ci uczniowie pełnoletni, którzy sami zgłoszą dyrektorowi w formie pisemnej sprzeciw wobec udziału w zajęciach.

Rezygnacja może nastąpić w dowolnym momencie roku szkolnego.

ROZKŁAD MATERIAŁU – KLASA 4

TEMAT 1: Wspólnota domu, serca i myśli – funkcje rodziny.

1. Poznajmy się. Krótka prezentacja nauczyciela i uczniów.
2. Dojrzewanie (pokwitanie) – ważny okres w życiu człowieka.
3. Udział rodziny i szkoły w przygotowaniu uczniów do podjęcia przyszłych ról życiowych.
4. Krótka prezentacja treści na lekcjach WDŻ.
5. Podstawowe zasady, które będą obowiązywały na zajęciach WDŻ, np.: angażuję się w zajęcia, słucham uważnie, co mówią inni, nie przerywam itp.
6. Sposoby gratyfikacji za aktywność i pracę na zajęciach WDŻ.
7. Wspólnota domu, serca i myśli, czyli o funkcjach rodziny (wprowadzenie).

TEMAT 2: Witaj w domu –funkcje prokreacyjna i opiekuńcza.

1. Gdy rodzina się rozrasta – funkcja prokreacyjna. • dziecko – owocem miłości rodziców, • potomstwo – nowi członkowie rodziny; biologiczna ciągłość; rodzina wielopokoleniowa, • rodzina – podtrzymaniem szerszych ludzkich zbiorowości, np. społeczeństw, narodu.
2. Dawanie i branie w rodzinie – wyrazem wspólnoty miłości.

3. Rola rodziny w opiece nad najmłodszymi i najstarszymi jej członkami.

TEMAT 3: Zasady i normy – funkcje wychowawcza i socjalizacyjna.

1. Funkcja wychowawcza rodziny jako wzajemne uczenie się i współtworzenie kultury bycia, uprzejmości, taktu, współodczuwania, pomocy i miłości.
2. Proces samowychowania jako: • refleksja o sobie i dokonywanych wyborach, • umiejętność podejmowania właściwych decyzji, • wybór wzorców (autorytetów), • umiejętność rezygnacji ze swojej wygody na rzecz bliskich osób.

TEMAT 4: Miłość, która scala, czyli funkcje psychiczno-uczuciowa i kontrolna.

1. Różne postawy członków rodziny wobec siebie.
2. Zachowania empatyczne a obojętne.
3. Rola rodziców w wychowaniu dzieci do umiejętności współodczuwania.
4. Praca nad swoim charakterem.
5. Istotne znaczenie funkcji kontrolnej rodziny w wychowaniu dzieci.

TEMAT 5: Jesteśmy razem – funkcje rekreacyjno- -towarzyska, kulturowa i ekonomiczna.

1. Dobrze zagospodarowany wolny czas – realizacją funkcji rekreacyjno-towarzyskiej rodziny.
2. Spotkania rodzinne w szerszym gronie – okazją do przekazywania tradycji i wzmocnienia więzi.
3. Wzajemne obdarzanie, szczególnie własnoręcznie wykonanymi upominkami – dużą satysfakcją i radością.
4. Potrzeby bytowe – funkcja ekonomiczna rodziny.
5. Umiejętność dzielenia się z innymi (akcje charytatywne, wolontariat).

TEMAT 6: Koleżeństwo.

1. Atuty koleżeństwa; umiejętność tworzenia relacji międzyludzkich.
2. Istota koleżeństwa; czym jest koleżeństwo?
3. Cechy dobrego kolegi / dobrej koleżanki.
4. Koleżeństwo – różne oddziaływania na młodego człowieka.
5. Lider grupy – jaki może być?; jakiego można uznać za autorytet?
6. Asertywność; dlaczego czasem trzeba odmawiać?

TEMAT 7: Dobre wychowanie.

1. Zasady dobrego wychowania, dobre maniery, savoir-vivre – istotnymi wartościami w procesie wychowania i bezkonfliktowego życia w społeczności ludzkiej.
2. Savoir-vivre – sztuką życia w różnych sytuacjach: • w życiu rodzinnym, • w szkole, • w miejscach publicznych, np. w środkach komunikacji, w kinie, teatrze, w sklepie.
3. Odpowiedni ubiór w różnych sytuacjach życiowych; umiar i schludność.

TEMAT 8: Internet świat prawdziwy czy nieprawdziwy?

1. Internet – wynalazkiem XX wieku.
2. Zalety internetu – korzyści w zdobywaniu wiedzy i utrzymywanie relacji międzyludzkich.
3. Czas wolny i rozrywki w internecie i w realu. Jak wyważyć proporcje?
4. Savoir-vivre w internecie.
5. Jak nie dać się wciągnąć w sieć – czyli o niebezpieczeństwie uzależnienia od internetu.

TEMAT 9: Człowiek istota płciowa.

1. Płciowość człowieka w aspekcie biologicznym, psychicznym i społecznym.
2. Rola rodziców w traktowaniu dziecka jako istoty płciowej.
3. On i ona w różnych i tożsamy rolach.
4. Komplementarność (wzajemne uzupełnianie się) płci.
5. Równoprawność i równorzędność osób.

TEMAT 10 (realizacja w grupach): Przekazywanie życia.

<p>Dziewczynki:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Okres dojrzewania czasem przygotowania się organizmu kobiety i mężczyzny do podjęcia w przyszłości funkcji macierzyńskiej i ojcowskiej. 2. Budowa żeńskiego układu rozrodczego. 3. Budowa męskiego układu rozrodczego. 4. Funkcjonowanie układu rozrodczego kobiety. 5. Zapłodnienie początkiem życia nowego człowieka; warunki, jakie muszą zaistnieć, aby poczęło się dziecko. 	<p>Chłopcy:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Okres dojrzewania czasem przygotowania się organizmu mężczyzny i kobiety do podjęcia w przyszłości funkcji ojcowskiej i macierzyńskiej. 2. Budowa męskiego układu rozrodczego. 3. Budowa żeńskiego układu rozrodczego. 4. Funkcjonowanie układu rozrodczego mężczyzny. 5. Zapłodnienie początkiem życia nowego człowieka; warunki, jakie muszą zaistnieć, aby poczęło się dziecko.
---	---

TEMAT 11 (realizacja w grupach): U progu dojrzewania.

<p>Dziewczynki:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wpływ hormonów na zmiany zachodzące w organizmie. 2. „Huśtawka emocjonalna”, czyli zmiany 	<p>Chłopcy:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wpływ hormonów na zmiany zachodzące w organizmie. 2. „Huśtawka emocjonalna”, czyli zmiany
---	---

<p>nastroju – typowe dla adolescentów.</p> <p>3. Osobnicze cechy (wzrost, figura, wielkość i kształt biustu) a dziedziczenie ich po rodzicach.</p> <p>4. Indywidualne tempo rozwoju; pierwsze zmiany fizyczne, najczęściej między 11. a 14. rokiem życia.</p> <p>5. Podstawowe informacje dotyczące dojrzewania chłopców.</p> <p>6. Wpływ trybu życia nastolatki (ruch, odżywianie, sen) na jej rozwój.</p>	<p>nastroju typowe dla adolescentów.</p> <p>3. Osobnicze cechy (wzrost, męska sylwetka) a dziedziczenie ich po rodzicach.</p> <p>4. Indywidualne tempo rozwoju; pierwsze zmiany fizyczne, najczęściej między 12. a 14. rokiem życia.</p> <p>5. Podstawowe informacje dotyczące dojrzewania dziewcząt.</p> <p>6. Wpływ trybu życia nastolatka (ruch, odżywianie, sen) na jego rozwój.</p>
---	--

TEMAT 12 (realizacja w grupach): Rodzi się dziecko.

1. Poczęcie – początkiem życia człowieka.
2. Fazy rozwoju prenatalnego dziecka.
3. Ciąża: czas trwania; higieniczny tryb życia matki; szkoła rodzenia.
4. Poród – zadaniem dla kobiety, ale również dla mężczyzny.
5. Karmienie naturalne dziecka.
6. Przyjęcie dziecka do rodziny; pomoc starszego rodzeństwa.

TEMAT 13 (realizacja w grupach): Intymność.

1. Rozróżnienie kontaktów społecznych, które wymagają różnych stopni bliskości fizycznej.
2. Pojęcie intymności i wstydu; wstyd jako ochrona przed uprzedmiotowieniem osoby ludzkiej.
3. Prawo człowieka do intymności i nietykalności osobistej.
4. Sytuacje naturalne bliskości fizycznej, np. u lekarza.
5. Przysłanianie nagości (uwarunkowanie klimatyczne, dziedzictwo kulturowe).
6. Strefa intymności barierą dla świata obcych.

TEMAT 14 (realizacja w grupach): Obrona własnej intymności.

1. Sytuacje, które mogą naruszać naszą intymność.
2. Sposoby możliwych zachowań, jeśli ktoś próbuje przekroczyć sferę intymności: ucieczka, brak zgody, zgłoszenie dorosłym, policji.
3. Potrzeba dystansu wobec obcych ludzi.